Anssi Kangas 21.02.2020 POL-2020-7128

Eduskunnan lakivaliokunnalle

HE 100/2019 vp

Poliisihallituksen asiantuntijan lausunto HE 100/2019

Pyydettynä lausuntona Poliisihallituksen puolesta totean seuraavaa:

Poliisihallitukselta on aikaisemmin hallituksen esityksen laatimisvaiheessa pyydetty esityksen luonnoksesta lausuntoa ja poliisihallitus on 16.9.2019 ilmoittanut, että sillä ei ole asiassa lausuttavaa.

Hallituksen esityksen mukaan käsillä olevien pöytäkirjojen hyväksyminen ei edellytä lainsäädäntömuutoksia. Esitys ei näin ollen anna aihetta ottaa kantaa muuhun, kuin sen hyväksymiseen tai hylkäämiseen.

Poliisihallitus suhtautuu myönteisesti pöytäkirjojen hyväksymiseen ja arvelen, että pöytäkirjojen hyväksymisen myötä saadaan tarpeellinen kansainvälisoikeudellinen selkeys aluevesien ulkopuolella mahdollisesti tarvittaville terrorismin torjuntatoimille ja kuten esityksessäkin sanotaan, hyväksyminen ja voimaansaattaminen myös Suomessa osaltaan tehostaisi kansainvälistä ja alueellista yhteistyötä sekä toimintavalmiuksia Suomen lähialueilla.

Esityksessä todetaan, että Voimaansaattamislakiin lisättäisiin myös aineellisoikeudellinen viittaus poliisilain 9 luvun päätöksentekomenettelyjä ja toimivaltuuksia koskevien säännösten soveltumisesta uuden 8 a artiklan määräysten mukaisesti tehtävään yhteistyöhön alukselle nousua ja sen tarkastamista koskien. Poliisihallituksen puolesta pidän viittausta voimassa olevaan lakiin tässä yhteydessä perusteltuna.

Näyttää siltä, että jos pöytäkirjoja joudutaan käytännössä soveltamaan Suomen viranomaisten toimesta vieraan valtion pyynnöstä, kyseeseen tulisi käytännössä aina moniviranomaisyhteistyössä toteutettava operaatio. Eli tyypillisimmin lienee niin, että alukseen nousun toteuttaisivat poliisi ja rajavartiolaitos.

Poliisihallituksen puolesta totean, että pöytäkirjoissa tarkoitetut rikokset, joiden nojalla alukseen nousupyyntö voidaan esittää ovat sen kaltaisia, että

on syytä toimia erittäin nopeasti. Siihen nähden nykylainsäädännön mukainen päätöksentekoprosessi on varsin monimutkainen ja saattaa edellyttää viranomaisilta harjoittelua sujuvan toiminnan varmistamiseksi.

Lopuksi totean, että yleissopimuksessa mainitut perhevastuuvapauksia koskevat rikosoikeuden periaatteet, joita koskeva selitys ehdotetaan annettavaksi, ovat Poliisihallituksessa selvitystyöstä huolimatta tuntemattomia.

Poliisitarkastaja Anssi Kangas